

LES COMARQUES DEL SUD DE CATALUNYA REBUTGEN EL PROJECTE DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Transvasament de l'Ebre: ¿ficció o realitat?

La conducció de l'aigua de l'Ebre al País Valencià podria quedar en projecte de pura ficció. Si bé la Generalitat valenciana ho considera factible, les comarques del sud de Catalunya rebutgen el transvasament i reivindiquen un estudi sobre la regressió i salinització del Delta.

Teresa Violeta (Castelló)

El transvasament de l'aigua de l'Ebre a les terres del País Valencià es troba, a hores d'ara, molt lluny de convertir-se en realitat. Les declaracions fetes pel president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, en la seua visita a Castelló, on va afirmar que «hi haurà aigua per a tots», han encès les ires dels catalans de Tortosa i les comarques adjacents.

Tothom espera les conclusions definitives del Pla Hidrològic Nacional, però les circumstàncies actuals demostren que el tema del transvasament ha generat dues postures divergents: la Generalitat valenciana, fent una crida

a la solidaritat, demana, almenys, 10 m³/seg. d'aigua per a la demarcació de Castelló. D'altra banda, les comarques catalanes de la conca de l'Ebre s'han alçat en *peu de guerra* per no donar ni una gota mentre no es cobresquen les necessitats d'aquestes terres deprimides.

Excedents de l'Ebre

Segons dades facilitades pel director territorial de la Conselleria d'Agricultura a Castelló, Rafael Ramos-Garijo, l'Ebre gaudeix d'uns excedents en la seua desembocadura que es calculen en 6.211 Hm³. D'aquesta quantitat, se n'ha de restar un volum mínim d'aigua a fi de no alterar l'ecosistema del Delta, que no representaria cap

obstacle en el transvasament. Un altre fet que cal tenir en compte és que les comarques de Castelló aporten a l'Ebre un dos per cent de la superfície de la seua conca, amb un cabal aproximat entre 1,6 i 1,8 m³/seg., principalment a través del riu Bergantes.

Amb aquestes premisses, segons continua afirmant el cap d'agricultura, Castelló demana de l'Ebre la quantitat de 10 m³/seg, un cabal que permetria assegurar el regadiu de les terres de la conca del Millars. L'inacabat canal Xert-Càlig, que té ja construïts 32,5 km. i està dissenyat per a acollir un volum de 23 m³/seg, seria el mitjà adequat per a conduir les aigües de l'Ebre fins al Millars, i el marc legal per a fer possible aquest projecte seria el Pla Hidrològic Nacional, que es preveu que estarà acabat l'any 1990. Les obres comportarien una inversió estimada en uns 30.000 milions de pessetes, amortitzats per l'administració i els regants.

Pel que fa a les concessions demanades pels regants d'Ulldecona a la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, la Generalitat valenciana ha mostrat certes discrepàncies. El cap d'agricultura pensa que «malgrat que aquestes peticions són legals, Castelló té el que s'anomena drets expectants de regadiu i, per tant, caldria esperar fins a la distribució feta pel PHN».

Paral·lelament a aquesta primera

Vicent Beguer, alcalde de Tortosa.

sol·licitud i a causa dels innombrables avantatges que oferiria el transvasament, el govern valencià, molt ambiciós, reivindica també la construcció de més canals amb el fi d'establir una comunicació entre l'Ebre i els rius Xúquer-Túria, i després amb el Segura. Un somni que, en la seua totalitat, serviria per a la consolidació dels regadius actuals, com també per a la promoció d'explotacions hortícoles, en condicions de poder competir en el mercat europeu. Per tant, no es pretén ampliar les extensions de regadiu per a plantacions de cítrics, sinó evitar l'extracció excessiva d'aqüífers i frenar fenòmens com la salinització i la intrusió marina.

Ni parlar-ne, del transvasament

La postura dels habitants del Baix Ebre, però, es troba molt lluny d'aquests plantejaments optimistes. «No es pot parlar de transvasament cap a enlloc, ni cap a Castelló ni cap a Tarragona», indica l'alcalde de Tortosa, Vicent Beguer, de CiU. Com a condició, exigeix a la Generalitat catalana i al MOPU un estudi seriós, que aporte solucions al problema de la regressió del Delta de l'Ebre, al de la salinització de les aigües en la desembocadura, i també a les concessions d'aigua destinades al canal d'Aldeanueva-Camarles i a la resta de termes integrats en la conca de l'Ebre.

La Federació de Veïns de Tortosa, on estan representats la pràctica totalitat dels habitants, qüestiona que es pugui fer ús dels excedents que el riu deposita a la mar. «L'impuls de la mar està provocant una desaparició pro-

gressiva del Delta, afectat també per l'entrada d'aigua salada dins dels camps de cultiu».

Els veïns de Tortosa desconfien de la solidaritat que proclamen alguns polítics del Principat: «El president Pujol ens hauria de facilitar una millora de la qualitat de vida i no fer promeses fora de la nostra comunitat a fi de potenciar altres zones on ell no té cap competència», així ho indica el president de l'associació Ferreries.

Aragó és l'altre punt que afecta les seues reivindicacions i que no ha fet sinó incrementar la discòrdia entre la posició catalana i la valenciana. Mentre el govern valencià no tolera que Aragó demane grans quantitats d'aigua per a transformar en regadiu terrenys on s'explotarien productes poc rendibles, des del sector català es considera legítima aquesta sol·licitud, perquè no es pot oblidar que l'Ebre travessa terres aragoneses. Les terres d'una comunitat autonòmica que està efectuant una transformació en regadiu de 20.000 hectàrees en els Monegros II, recollint l'aigua a partir del túnel d'Alcubiere.

Després de vuit anys de negociacions oficials infructuoses, els partits polítics han tingut temps per a adoptar una determinació sobre el problema. El Partit Popular critica la lentitud amb què la Generalitat està portant l'assumpte, mentre que Tarragona ja gaudeix de l'aigua de l'Ebre. La Unitat del Poble Valencià, UPV, per la seua part, exigeix com a condició prèvia un estudi de l'aprofitament dels recursos hídrics de Castelló, com també no demanar aigua per a transformació en regadiu. L'Ebre és, encara, el gran problema de l'antiga Corona d'Aragó. □

Un repartiment polèmic

Sens dubte, el principal antagonista de Tortosa no és tant València i Aragó com Tarragona.

La Federació de Veïns ha denunciat públicament l'ús que fa aquesta ciutat de l'aigua transvasada a les seues terres per mitjà d'una llei aprovada l'any 1981. La llei proclama, teòricament, que l'aigua anirà exclusivament destinada al consum humà. Malgrat això, la situació actual és ben diferent, perquè les indústries de Tarragona estan utilitzant l'aigua del canal esquerre del riu.

D'altra banda, la central nuclear d'Ascó agafa de l'Ebre una quantitat de 75 m³/seg, amb la qual refrigera els reactors per a després tonar-la a llançar al riu. L'electroquímica de Flics també utilitza els mateixos mètodes. Però cap organisme oficial, comenten els membres de la Federació, vol parlar de contaminació. Aquest oblit es fa extensible a l'organització ecologista Greenpeace i al Patrimoni per a la Conservació de la Natura, que no han denunciat mai irregularitats en aquesta part de la conca, malgrat haver estat alertats per a prendre mesures contra una possible fuga radioactiva de la nuclear d'Ascó.

Davant d'aquest fet, els tortosins tenen clar que «el senyor Pujol primer rega Tarragona perquè hi compta amb més vots, quan és més necessari millorar els serveis de les nostres comarques deprimides. Ens sentim discriminats per la Generalitat, que, per enriquir les grans ciutats, mata les petites i n'usurpa la font de riquesa fonamental per a prosperar. Si vol donar aigua, ¿per què no la lleva del Llobregat?».

Segons l'últim cens, Tortosa pateix un estancament en la seua població, que no supera els 28.000 habitants. La indústria està en període d'extinció, només han subsistit quatre fàbriques i els serveis públics són mínims, fet que ha provocat que la vida en aquesta ciutat es redueca a la seua activitat comercial i a l'agricultura. □